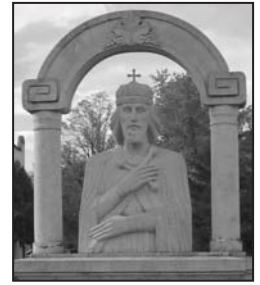

SÜTTŐI HÍREK

XV. ÉVFOLYAM I. SZÁM

IDŐSZAKI LAP

2019. MÁRCIUS

József Attila: Tavasz van! Gyönyörű!

Tavasz van, tavasz van, gyönyörű tavasz,
A vén Duna karcsú gőzösökre gondol,
Tavasz van! Hallod-e? Nézd, hogy karikázik
Mezei szagokkal a tavaszi szél.

Jaj, te, érzed-e? Szerető is kéne,
Friss, hóvirághúsú, kipirult suhanás.
Őzikém, mondanám, ölelj meg igazán!
Minden gyerek lelkes, jóízű kacagás!

Tavasz van, gyönyörű! Jót rikkant az ég!
Mit beszélsz? korai? Nem volt itt sose tél!
Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel –
A mi tüdönkből száll ki a tavaszi szél!

A Vöröskereszt süttői alapszervezete
2019. évben 4 alkalommal tervezi a
véradást, a következő időpontokban:

2019. március 26.
2019. június 27.
2019. szeptember 26.
2019. december 23.

Hozok-Viszek börszét pénteki és szombati napokon
szeretnénk megszervezni a Közösségi Udvarházban,
az alábbi időpontokban:

2019. március 22., március 23.
2019. június 28., június 29.
2019. szeptember 27., szeptember 28.
2019. december 6., december 7.

MEGHÍVÓ

1848

ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT
2019. MÁRCIUS 14-ÉN

AZ ÁPRILY TÉREN

17 ÓRAKOR

Községünk lakóit szeretettel várjuk!

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hi a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, választatok! —
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a' létezési a' kard,
Jobban écsiti a' kart,
És mi még is lánczot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhoztottak öspáink,
Kik szabadon éltek hallok,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A' magyar név megint szép lesz,
Mélto régi nagy hírehez,
Mít rá kentek a' századok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol srjaink dombortálnak,
Unokáink leborulnak,
És sídó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

*Ar 1848. március 15-én kiverték a' fejét
sőt a' szívét is, de az ő szellemét
széleskörűen a' hazánkban
és a' világban is tisztelik.
Petőfi Sándor*

IMPRESSZUM SÜTTŐI HÍREK IDŐSZAKI LAP

Nytsz.: 2.3.1/221/2005.

Alapító: Süttő Község Önkormányzati Képviselő-testülete.

Szerkesztőség vezetőjének neve: Török Anna Mária.

Szerkesztőség címe: Süttő, Rákóczi F. u. 30. Tel.: 33/655-386

Kiadó neve: Süttő Község Polgármesteri Hivatala. Kiadó címe:
Süttő, Áprily tér 4.

Szóra érdemes!

1. Visszatekintve az elmúlt hetek téli évszaknak megfelelő időjárására, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az Önkormányzatnak és a kedves Lakoságnak nagyobb figyelmet kell fordítani a közterületek síkosság-mentesítésére, főként a járdákat illetően. A gyalogos forgalom biztonsága érdekében minden ingatlan tulajdonosának kötelessége a rásó szakaszt járhatóvá tenni. Ahol nincs járda, ott a közút 80 cm-es oldal szélességét. Sajnos egy töréses személyi sérülés már történt, figyelmeztessen ez mindnyájunkat a ránk szabott kötelesség betartására.

2. A jövőbe tekintve tisztelettel felvívjuk szíves figyelmüket az alábbiakra: a közeledő tavasz elővárásolja a kert- és gyepterület művelés eszközeit, valamint közeleg a kertben keletkezett növényi maradványok égetésének időszaka. Mindkét műveletet helyi Rendelet szabályozza, amely a rendvédelmi szervezetek is a birtokában van.

- Égetés: március 1-április 30-ig, kedden 9-18 óráig és szombaton 9-12 óráig.
- Jelentős hanghatású eszközök használata: hétköznap 7-19 óráig, szombaton 8-17 óráig. Különösen zavaró a vasárnapi motoros fűnyíró hangja, így ezt kérjük mellőzni.

3. A Képviselő Testület februári ülésén fogadta el az Önkormányzat 364.4 M Ft-os költségvetését, szerény 7.5 M Ft tartalékkal. A költségvetés feszítettségét az alábbiak indokolják:

- Adóerő-képességünk javulása miatt 14.6 M Ft-tal kevesebb állami normatívát kapunk.
- Intézményeink működtetése az állami normatívákból, illetve az intézményi bevételekből befolyt összegből nem lehetséges. Az Önkormányzat kénytelen saját forrásaiból az alábbi többlettámogatást adni:

- a. Idősek Otthona: 28.5 M Ft
- b. Óvoda: 23.6 M Ft
- c. Hivatal: 12.3 M Ft
- d. Önkormányzat: 9.0 M Ft

4. Az új óvoda-bölcsőde építésével kapcsolatban úgynevezett feltételes közbeszerzés bonyolítása történik, azaz a Vállalkozási Szerződés hatályba lépésének dátuma a TOP Támogatási Szerződés megkötése lesz (várhatóan tavasszal). Az óvodai pályázatunk ügyintézését a KEM Területfejlesztési Kft. munkatársai koordinálják, a közbeszerzési eljárást dr. Koppándi Dániel ügyvéd, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó végzi.

5. Az EuroVelo turisztikai jellegű kerékpárút tervei elkészültek, jelenleg engedélyeztetési eljárás alatt vannak. A 10. sz. főútvonal nagy forgalmára tekintettel a nyomvonal átkerült a vasúti pálya déli oldalára. Ezért a Rendezési Tervünket – ami egyébként ez év végéig hatályos – módosítani kell. A nyomvonalváltás miatti módosítás költségét a beruházó Magyar Állam fedezi, így a kerékpárúttal kapcsolatban az Önkormányzatnak kiadásai nincsenek.

6. A Magyar Telekom Nyrt. a Digitális Jólét Program keretében kábelhálózat kiépítésének első ütemét végzi településünkön. A kábelek nagy részét villanyoszlopokra helyezik, de sajnos a 10. sz. főút mindkét oldalán aléptímben fut a nyomvonal. Az illetékesekkel egyeztető bejárást végeztünk, a bontási engedélyt az alábbiak szerint adtuk ki: „A nem térköves szilárd burkolatú járdák felbontását követően teljes szélességben aszfalt felületű helyreállítás történjen.”

7. 2019. tavaszán várhatóan megjelennek a Magyar Falu Program pályázati kiírásai, amely 100%-os támogatást nyújt az 5000 lélekszám alatti települések számára az alábbi kategóriákban:

- Orvosi rendelő, orvosi eszközök beszerzése
- Szolgálati lakás program
- A nemzeti és helyi identitástudat erősítése
- Bölcsőde, óvoda program
- **Belterületi járdafelújítás és belterületi útfelújítás**
- Eszközfejlesztés közterület karbantartására
- Falubusz (falu- és tanyagondnoki szolgálat) fejlesztése
- Óvoda udvar program, óvodai sport program
- **Polgármesteri hivatal felújítása**
- **Temető fejlesztése program**

• Egyházi épületek, illetve közösségi terek fejlesztése
Arra biztosan lehet számítani, hogy óriási érdeklődés övezi majd a felkínált lehetőséget. Ez maga után vonja azt is, hogy maximálni fogják a település/célterület pályázati számot. Erre az enged következtetni, hogy 02. 25. napjáig előzetes felmérés keretében 3 célterület megjelölését kérték (még nem pályázat) az Önkormányzattól. Testületünk a fenti felsorolásból az aláhúzott, vastagított területeken javasolja a fejlesztéseket.

8. Tavaly tavasszal az Önkormányzat, illetve a helyi civil szervezetek által benyújtott Leader pályázatok nagy részét még a mai napig nem bírálták el. A Helyi Akciócsoport Bíráló Bizottsága az alábbi projektek már jóváhagyta, ezek esetében az Irányító Hatóság jóváhagyására várunk:

- Önkormányzat: Községi Udvarház felújítása
- Önkormányzat: Térfigyelő kamerarendszer kiépítésének első üteme
- Dr. Sággy Antal Egylet: Környezetvédelmi tábor, Kő-kövön fesztivál rendezése

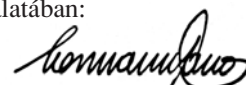
Elbírálás alatt:

- Tűzoltó Egyesület: Nemzetközi Baráti Tűzoltóverseny rendezése, létra és szivattyú beszerzése.
- Süttői Sport Club: Sportöltöző nyílászáróinak cseréje, féltető készítése, labdafogó háló, polcrendszer beszerzése, valamint íjászverseny rendezése 2 alkalommal, íjászcélok, számítógép, nyomtató beszerzése.
- Süttőért Alapítvány: Süttői Vigadalom rendezése, Áprily téren lévő szökőkút felújítása, játszótéri és egyéb köztéri faelemek karbantartása.
- Dr. Sággy Antal Egylet: a 10. sz. főút menti önkormányzati tulajdonú fémkorlátok felújítása, 10 db árusító pavilon készítése.

9. Sajnálattal tapasztalhatjuk, hogy falunk legféltettebb természeti kincse, az országosan is védett 450 éves Rákóczi Hárs állapota az utóbbi időben jelentősen romlott. A tavalyi évben a fa állapotának teljes körű vizsgálatára, állagmegóvó munkálatok elvégzésére benyújtott pályázatunk nem kapott támogatást. Arra vonatkozóan, hogy mikor jelenik meg újabb pályázat, nincs információ. A fennálló helyzet nem tűr halasztást, a Dr. Sággy Antal Egylet gyűjtési akciót szervezett, melynek köszönhetően jelenleg kb. 350.000 Ft áll rendelkezésre, amely összeg remélhetően tovább nő. A Hársfa vizsgálatára a süttői születésű Dr. Jánoska Ferenc erdőmérnök – a Soproni Egyetem docense – vállalkozott. Az alapos szemlélet egy műszeres vizsgálat követi, melynek elvégzése után dönthető el a szükséges beavatkozás.

10. Felhívjuk a környezetünkért aggódó Lakótársaink figyelmét, hogy 2019. március 23-án (szombat) 9 órától hulladékgyűjtési akciót szervezünk, csatlakozva az országos „TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarorszáért” mozgalomhoz. Az akciót a Dr. Sággy Antal Környezetvédelmi és Kulturális Egylet koordinálja. A dátumhoz közeledve újabb felhívást teszünk.

Továbbra is Süttő és a Lakosság szolgálatában:

Czermann János
polgármester

SÜTTŐ KÖZSÉG ESEMÉNYNAPTÁR 2019.

MÁRCIUS:	14. Március 15. ünnepség
MÁJUS:	11. Tavaszi borfesztivál
	18. Nemzetiségi Családi Nap
	25. Íjász verseny
JÚNIUS:	4. Trianon megemlékezés
	22. Nemzetközi Tűzoltó verseny
AUGUSZTUS:	17. Falunap
	20. Szent István Királyra emlékezünk
	24. Lecsőfőző verseny
	31. Íjász verseny
SZEPTEMBER:	7. Szüreti felvonulás
	14. Kő-Kövön fesztivál
OKTÓBER:	4. Aradi vértanúkra emlékezünk
	22. Október 23. ünnepség
NOVEMBER:	1. Mindenszentek
	16. Idősek Napja
DECEMBER:	8. Adventi vásár
	13. Luca napi bor mustra

HIRDETMÉNY

Tájékoztatjuk a Lakosságot, hogy a NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. Süttő község területén a zöldhulladék és a szelektív hulladékszállítást az alábbi időpontokban végzi.

	Szelektív	Hulladék	Zöld
Január	24	---	---
Február	28	---	---
Március	28	27	---
Április	25	10, 24	---
Május	23	8, 22	---
Június	27	5, 19	---
Július	25	3, 17, 31	---
Augusztus	22	14, 28	---
Szeptember	26	11, 25	---
Október	24	9, 23	---
November	28	6, 20	---
December	27	---	---

A szerdai napokon elszállításra kerülő zöldhulladék elszállítás igényét legkésőbb minden héten kedden 13 óráig lehet bejelenteni a 33/313-084-es telefonszámon. Az összegyűjtött zöldhulladékot szerdán 6 órára helyezték ki az ingatlanok elé.

Segítő együttműködésüket megköszönve

NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt.

Tisztelt Fogyasztóink!

2019. március hónapban elkezdjük a vízmérő óra cseréket. Kérjük Önöket, hogy az előre jelzett időpontban tartózkodjanak ingatlanjaikban, ezáltal is segítve munkatársaink munkavégzését.

Köszönettel:

Czermann Adolf István
Telepvezető
Észak-dunántúli Vízmű Zrt.
Duna-völgyi Vízmű Üzem
2541 Lábatlan, Rákóczi út 5.
Mobil: +36 30 824 5719
E-mail: czermann.adolf@edvrt.hu
Web: www.edv.hu

Ovis-bölcsis hírek

Intézményünk gyerekshivajtól hangos a 2019. évben is. 69 óvodás gyermek és 11 bölcsődés gyermek tölti meg vidámsággal, gyerekkacajjal, huncutságokkal az intézményünket. Köszönjük a karácsonyi ajándékokban nyújtott anyagi támogatást fenntartónknak, Süttő Község Önkormányzatának és Süttő Község Német Nemzetiségi Önkormányzatának, amellyel sok csillogó szempárnak szerezhettünk örömet. Továbbá hálásak vagyunk minden felénk fordított segítségért, amelyet kedves szülők, ismerős adnak nekünk! Ahhoz, hogy további vidámság, program színesítse mindennapjainkat, várjuk további segítségüket! Kérjük, rendelkezzen adója egy százalékáról javunkra! Süttő Község Óvodásaiért, Bölcsődéseiért Közhasznú Egyesület. Adószáma: 18274477-1-11

Kiss-Baranyai Magdolna
Intézményvezető

Katicák

A karácsonyi pihenés után birtokba vettük sok-sok új játékunkat, nagy volt az öröm, régóta vágyott játékok kerültek a fa alá, melyekkel a mai napig szívesen játszunk. Januárban lehetőségünk volt megismerkedni az évszak adta szépségekkel: jókat szánkóztunk, hógolyóztunk, csúszkáltunk. A madaraknak gondját viseltük, az etetők sosem voltak üresek. Egyre több játékkal tanultunk meg játszani, türelemmel, kitartással játszunk végig a társasjátékokat. Ügyesebbek vagyunk, faliújságunk mindig színes munkáinktól díszesleg. Örömmel fogadjuk betegségből visszatért társainkat, már nagyon várjuk, hogy újra mindannyian, mind a 18-an együtt lehessünk. Várjuk a tavaszt, a szép időt és újult erővel készülünk ünnepeinkre.

Márti néni, Fanni, Gabi

Suli hírek

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola 2019. február 23-án tartotta meg szokásos farsangi buliját, amelyen – sajnos évről-évre – egyre kevesebben jelennek meg. Viszont aki ott volt, az nagyon jól érezte magát!

Az alsós korosztály beöltözött diákjai 15 órától kezdték meg felvonulásukat, amelyet Sárdi Tibor iskolaigazgató konferált fel. Majd a kicsik után a felsősök inkább csoportosan mutatták be kitalált formációjukat, amelyekkel vidám perceket szereztek a nézőknek. Az ötödik osztályból 2 csoportos, a hetedikből egy csoportos és a legkisebb létszámú nyolcadik osztályból – mindenki részvételével – egy csoportos zenés, autós bemutatót láthattunk. Az ötödikesek egy fehér-fekete harisnyás „lábas” táncot, míg a másik egy katonai táncos előadás volt. A hetedikesek a Száguldás, Porsche, szerelem című zenére bevonulva egy rendőri intézkedést mutattak be minden olyan elemmel, ami tilos; az elkészített autó sorsa pedig már elővetítette a 2020. évi farsangi ötletet is, ami egyelőre titok. A nyolcadikosok zeneválasztása zseniális volt, a gyerekek által elkészített autóváz karakteres eleme volt a műsornak, csak úgy, mint a piros bicikli (ami zöld volt), amelyet „elloptak”. A rendezvény alkalmából ismét sok-sok ajándékot hoztak be a szülők, amelyet ezúton is köszönünk, ezeket mind a gyerekek nyerték meg. A felajánlott tortákat is köszönjük a szülőknek, nagymamáknak. A farsangi felvonulás után megkezdődött a várva várt diszkó, amelyen a gyerekek és felnőttek egyaránt – jóval 19 óra után is ropták a táncot –, emiatt köszönet a Tibornak, Baranya Zoltánnak és Kaszás Norbertnek. Az SZMK tagjainak is nagy-nagy köszönet, és külön Baranya Zsuzsának, hogy így összefogott bennünket. Sok erőt és kitartást kívánunk Neked még sok évig!!! És végül a gyerekeknek üzenem: ne érezd cikinék, hogy felsősként beöltöztöl a farsangon, de ha beöltöztöl, érezd nagyon jól magadat, hozd ki a legjobbat magadból!

„A hagyományt nem ápolni kell, hisz nem beteg.
Nem őrizni kell, mert nem rab.
Hagyományaink csak akkor maradhatnak meg,
ha megéljük őket!”

2019 januárjában farsangoltunk: kicsik a nagyokkal, gyerekek a szülőkkel táncoltunk, játszottunk, nevtünk és farsangi fánkot ettünk!

Nem ez volt az első közös együtt létünk a tanévben, de kezdjük a tanév elején!

2018 szeptemberét a Kő-kövön fesztivállal kezdtük, ahol moldvai táncokat, rábaközi játékfűzést láthatott közönségünk. Októberben folytattuk táncba csalogatva az egybegyűlteket a helyi szüreti felvonuláson, ahol német és magyar dallamokat is hallhattak tőlünk.

November is mozgalmas volt, 10-én az időseknek roptuk a felcsiki táncokat, majd a hónap végén, adventi délutánunkon kicsitől a nagyig szorgos kezek készültek az ünnepekre, az adventi vásárra, ahol nemcsak táncsal, de mint árusok is részt vettünk.

Büszke vagyok a lassan 5 éve alakult táncos közösségünkre, hogy a szülők is fontosnak tartják, hogy gyermekeink énekeljenek, játszanak, táncoljanak.

A mi érmünk nem kézzel fogható!

Hetente egy alkalommal gyermekeink gyerekek lehetnek kacagva, futkosva, hangoskodva, ami különösen fontos számukra ebben a rohanó világban! Hol játszik manapság gyermekünk másik tízzel fogócskát, körjátékokat felszabadultan? Sajnos otthon biztos nem...

És mennyi mindent tanulnak játék közben? – alkalmazkodnak egymáshoz, természetessé válik egymás közelsége, hogy megfogjuk egymás kezét, lányok-fiúk együtt táncolnak, megtanulnak együtt mozogni, lépni, ugrani! Önértékelésük, önbizalmuk

nő, hovatartozásuk erősödik. Mozgásuk, szókinccsük fejlődik, mindez az értelmi, tanulási képességekre hatva.

Még sok-sok érvet sorolhatnánk, utolsóként csupán, hogy magyar dallamokat és kultúrkincset ültetünk gyermekeink szívébe, vénájába, ami mindörökké velük marad.

Szeretettel meghívunk Mindenkit
2019. április 18-án 16 órára az Áprily térre
egy díszített himes tojással, névvel ellátva,
hogy együtt készítsük el Süttő első tojásfáját!

Schleicher Csilla

Helytörténeti szilánkok V. A süttői kőbányák gerinces leletei 2.

Az előző lapszámban részletesen beszámoltunk arról, hogy a süttői forrásmész-kő számos fontos lelettel gazdagította az őslénytani kutatásokat. Említést tettünk arról is, hogy KORMOS Tivadar volt az első kutató, akinek feltűnik a leletek korának eltérő volta, és ő tesz először kísérletet 1926-ban arra, hogy szétválassza a valóban az üledékes mészkőből előkerülő leleteket a mészkő hasadékaiban található, fiatalabb történeti korokból származó leletektől. Ez ugyanis az előkerült fajok meghatározása és a földtörténeti korokban történő elhelyezése során sok zavart okozott. Míg a mészkőben fellelt leletek kora „mindenesetre korábbi”, mint a hasadékokban fellelt maradványok, és a legfiatalabbak a forrásmész-követ fedő lösztakaró leletei.

De hogyan jutnak állatmaradványok a mészkőbe? Míg az előző cikkben említett ősmaradványok a mészkő kialakulása, kiülepedése során kerültek a mészkőbe, addig a hasadékok leletei másodlagosak.

Az üledékes mészkő a földtörténeti korok során ki volt téve az éghajlati, időjárási változásoknak. A földmozgások, szélsőséges hőmérsékleti viszonyok (fagyás-olvadás-visszafagyás) következtében a rideg mészkőben repedések alakulnak ki. A repedésekben idővel a felszíni csapadékvíz utat talál magának, jelentősebb mennyiség esetén (oldódási folyamatok következtében) akár üregeket, barlangokat váj a mészkő belsejébe. De akár csak csekélyebb mennyiségű csapadék, felszíni hozzáfolyás is elegendő ahhoz, hogy a meglévő repedésekbe a felszínen található talajszemcsékkel együtt az elpusztult állatok maradványait, csontjait is magával sodorja. A közepes repedések a csapadékvíz eróziós és oldó hatása miatt egyre tágasabb üregekké válhatnak. Az üledékekből a talajszemcsék rendszerint kioldódnak, kimosódnak, és így feldúsulnak a nagyobb méretű ásványi szemcsék mellett az ősmaradványok is. Ezek lehetnek növényi maradványok (pl. magvak), gerinctelen állatok vázai (pl. csigák, kagylók) és gerinces állatok csontjai is. Mostani cikkünkben elsősorban a mészkő hasadékaiban fellelt gerinces maradványok érdekességeiről szeretnénk szót ejteni.

A nagy kiterjedésű süttöi forrásmészkőben az elmúlt száz évben számos helyen fedeztek fel a kutatók olyan hasadékokat, melyek szinte teljes időbeli sorrend felállítására adtak lehetőséget (azaz a bemerés folyamatossága következtében jól azonosítható rétegek alakultak ki). A különböző lelőhelyek azonban eltérő módon azonosíthatók be és a leletek feldolgozottsága is eltérő. Kormos két lelőhelye valószínűleg a Diósvölgyi- és a Páchl-bányából származik (Süttö 1. és 2. lelőhely). A továbbiakban újabb lelőhelyek kerültek elő a Diósvölgyi-bányából (Süttö 4., 5., 7., 8., 12A., 12B. és 13. lelőhelyek), a Hegyháti-bányából (Süttö 9. lelőhely), illetve a Páchl-bányából (Süttö 3. lelőhely). Az 1980-as évek végén további 4 lelőhely (Süttö 16., 17. 18. és 20) kerültek elő a Hegyháti (Müller)-bányából, a Diósvölgyi- és az Új-Haraszti kőfejtőkből (1. ábra).

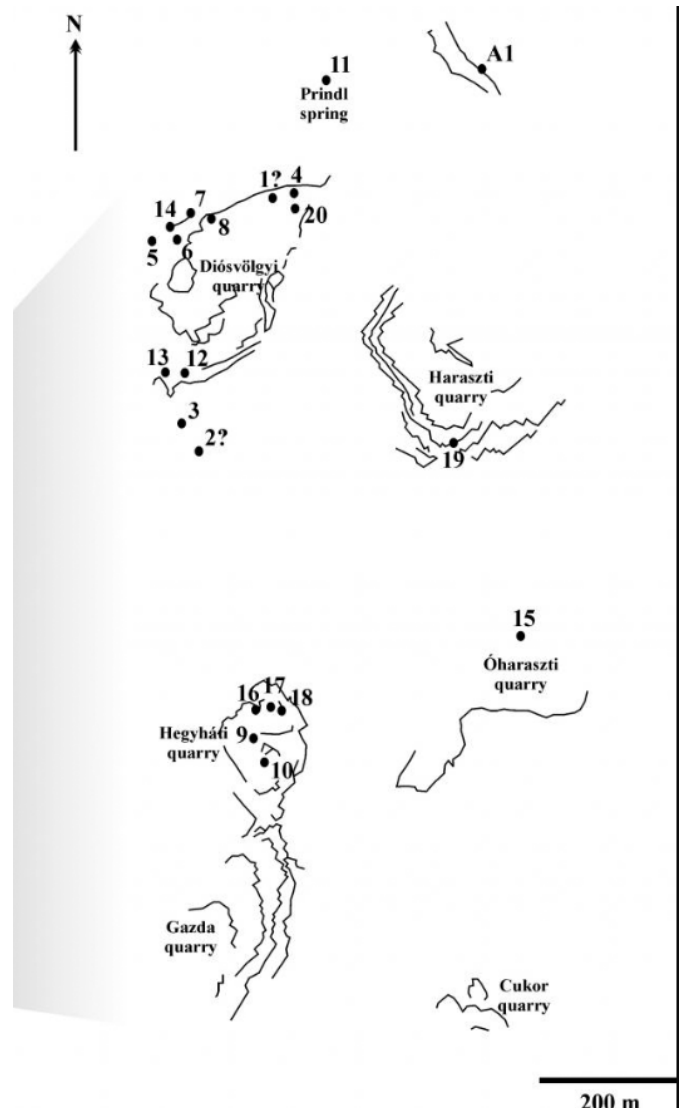
A 16-os lelőhely a legfrissebbek közül való, és korban a hozzánk legközelebbi faunát őrizte meg.

A kormeghatározásra (és ezzel együtt a klimatikus változások becslésére) a gerinces fajok a leginkább alkalmasak, mert rendszerint szűkebb tűrőképességűek, mint a gerinctelen fajok. Azzal, hogy egyes fajok megtalálhatók-e az adott rétegben, következtetni lehet a réteg kialakulása idején uralkodó klímára. A jégkorszakok változásai idején ugyanis melegebb és hidegebb időszakok váltották egymást. Klímaváltozás mindig is volt, más kérdés, hogy a mostani az ember okozza-e környezetromboló tevékenységével...

Általánosságban elmondható (mint már KORMOS is leszögezte), a hasadékok faunája fiatalabb, és fajgazdagabb is. A makromaradványok között két növényfaj, az ostorfa (*Celtis* sp.) és a szőlő (*Vitis* cf. *vinifera*) előfordulása említhető. A gerincteleneket 49 csigafaj képviseli, míg a gerinces anyagban 45 fajt/fajcsoportot tudtak megkülönböztetni a kutatók.

A faunaváltozásokra (részletesebb ismertetés nélkül) jellemző, hogy a hasadékok legmélyebb rétegeiből még tundrai viszonyokra utaló fauna került elő (pl. hófajd; *Lagopus* cf. *mutus*, illetve örvös lemming; *Dicrotonyx torquatus*). A legfelső rétegekre már a szubmediterrán fauna fajtái jellemzőek, pl. dāmivad (*Dama* cf. *dama*), pele-fajok (erdei és nagy pele), valamint nagyon sok mezei pocok (*Microtus arvalis*). A legtöbb feltárt szelvény rétegtani helyzete alapján a kormeghatározás két jégkorszak közötti, ún. interglaciális időszakra tehető, mely mintegy 124.000-119.000 évvel ezelőtt fordulhatott elő. A hazai pleisztocén korbeosztásban a lelőhely alapján ez a periódus a „Süttöi faunaszakasz” elnevezést kapta.

Az egyik legfajgazdagabb lelőhely a Süttö 1-es hasadék a Diósvölgyi-bányából. Ez egyúttal régészeti lelőhely is, mert az állatmaradványok mellett a korabeli emberös eszközhasználatára utaló maradványok is előkerültek. E lelőhelyről gímszarvas (*Cervus elaphus*), más szarvas-fajok és tülkös-szarvúak (*Bovidae*) csontjai, számos madárfaj maradványai mellett vaddisznó (*Sus scrofa*), barnamedve (*Ursus arctos*), oroszlán (*Panthera* cf. *leo*), farkas (*Canis* cf. *lupus*), hiéna (*Crocuta* cf. *crocuta*) csontjai is előkerültek, számos kisemlős-faj maradványai mellett. A lelőhely szokatlan gazdagságát mutatja, hogy két különböző feldolgozás 28, illetve 33 gerinces faj előfordulását mutatta ki. Általánosságban elmondható, hogy az oroszlán és a hiéna kivételével mai faunánk elemei kerültek elő.

1. ábra: A lelőhelyek elhelyezkedése

A legérdekesebb (bár széles tudományos körökben mindmáig vitatott) lelet egy teknősfaj, mely tudományos nevét falunkról kapta (*Testudo suttoensis*). A faj leírása csupán töredékes felkarcsont, combcsont, hollócsőrcsont, illetve páncéldarabok által történt, és valódisága további vizsgálatokat igényel. Mint látjuk, e rövid (és korántsem teljes) áttekintésből is kitűnik, hogy a süttöi mészkőnek nem csak építőipari-építőművészeti, hanem tudományos jelentősége is kiemelkedő.

Dr. Jánoska Ferenc

A süttöi zsidó temető /folytatás/

Barakka Gábor

8. sírkő

פ' ת'

האשה ה' קרה החשובה הצכעוה
 אשתו ה' ל' עש' ת' בעל'ה ובנ'ה
 אשתו מו' ה' שמואל' קאו אל'ען נ'
 שהלכה לטולחה צי'רה ל'ח'ה
 ר' וח' ר' לחדש מרחשון חרפ' ר'

Itt nyugszik

A drága, a fontos, a szerény asszony
 derék asszony, férje és gyermekei dicsősége
 A rabbi Karalél Sámuel (világosítson fénye) felesége
 Aki megtért a világba ifjú napjaiban
 Márhesván hónap 6. napján (5) 682. évében (1921 telélén)
 Legyen a lelke...

9. sírkő

פ' כ

הא'ם ה'קר חח ר'מר
 'רא אלק'ם וסר מרט
 החבר ר' קלמן א'כבו'ם ז'ל
 נפטר ד' כסלו ש'ת תרט'ב
 ונצב'ו

Itt nyugszik

A drága, jámbor egyenes férfi
 Istenfélő, ki távol volt a rossztól
 a társ Kálmán Eichbaum úr
 áldassék emléke

Eltávozott Kiszlév hó 4-én (5) 662 évben

Legyen a lelke...

hier ruhet

Kálmán Eichbaum

geboren 1860

gestorben den 15. nov. 1901.

Friede seiner Asche

Gewidmet von Seiner Gattin

Weigszler Mária

10. sírkő

האשה החשובה מרת
שרל אשת הח'ר אב'הם
וה'ממל'עו ע'י'ו י'כ ב'וט
נ'י'ו נטל'ו ונו ע'י'ו
תנצב'יה

Itt nyugszik
A fontos asszony,
Szerl asszony A társ Himmler Ábrahám
felesége, áldassék emléke.
Mehalt Kiszlév hó 25-én (5) 674 évben (r.n.sz)

—
Itt nyugszik Himmler Sarolta asszony
meghalt 1913. december 27-én
élt 43 évet
Legyen a lelke...

11. sírkő

פ'י'כ

ה'לד חנוטונ'ת רו'ח'ן
זאב בן כה'ר 'הרדה שטנ
פעלד ע'י'ז מ' כ'לה 'ח'ר?
נפטר ב'רם בד'ר'ח אדר
ונו נ'י'א א'פ'ן
תכצב'יה

Itt nyugszik
A kedvenc gyermek Binjamin
Zeér a rabbihoz hasonlatos Jehu Schönfeld és párja Kila asszony fia
Elment Ádár új hónapjának második napján (5) 651 évben (1891 tavasza) r.n.sz.
Legyen a lelke...

12. sírkő

פ'ר

ו'ג'ו' ה'ק'ן של'מה ו'מכ'נו
 ז'ל'מן ב'ן כו'י'ו 'הו'וה ועפע'ו
 קע'י'ז מ'י כ'לה 'ח'ו'ו ו'נפטר
 ר'ו'ח ר'י'ר ל'חודש אלול חר'ו'י'ר
 ת'נצב' ה'

Itt nyugszik

A drága gyermek Sloma

Zelman a rabbihoz hasonlatos Jehud

Schönfeld és párja Kila asszony fia

Elment Elul hónap 26. napján (5) 652. évben (r.n.sz) (1892 ősze)

Legyen a lelke...

13. sírkő

ט'י'ט

ה'לדה
 ה'נדל
 בת מו'י'ה שמואל
 קאו'א'עם
 ת'נצב' ה'

Itt nyugszik

A kislány

Hindl

a rabbi Smuel

Karalek leánya

Legyen a lelke...

14. sírkő

פ'י'ה

ה'לד'י' ס'ס'ס'ר א'ר'ר'ה'ח'א'ו'י'ט'ט'
 ח'ח'ר'ן ג'י'ט'ו'י'ח'
 ס'ו'ח'ח'ו'ח'
 ת'נצב' ה'

Itt nyugszik

a gyermek Abrahamovits Isszahar

meghalt 3 évesen

a (5) 658. évben (1898)
 Legyen a lelke...
 Itt nyugszik Abrahamovits Béla
 meghalt szüleinek fájdmára
 3 éves korában 1898. évben
 Béke poraira

15. sírkő

ח' י' ה'

שנ' י' לד' ר' קלמן
 אטנו
 מתו בשמחת
 טו ח
 יו ז

פ' י' ג'

א' י' כב' ו ח
 ש' י' נד' ל' לאה
 תורה
 ונו נ' י' ט' ז' פזן
 ב' י' ה'

Itt nyugszanak
 Eichbaum Kálmán úr két gyermeke
 Eszter és Sindl Lea
 Meghaltak Szimhat Tóra Can
 az (5) 659. évben (1898 telén)
 Legyen a lelkük...
 hier ruhen die Schwestern
 Eichbaum
 Friede ihren Asche

16. sírkő

פ' י' ג'

החר ארי גדור

אבראָהאַמאָוו' טש
 1907 ר' יוח' א' חנוּז חרפ' ח' ל
 ע' י'
 וואָשו' מ' קו' נו' ע' י'
 נפטר' ב' יום ח' מרחשון תרפב

Itt nyugszanak

a társ Avigdor

Abrahamovits

Elment támusz hó 11. napján (5) 688 évben (r.n.sz.) (1928 nyara)

párjával

a Krindel asszonnyal

nyugodjék békében

elment Márhesvá hó 8. napján

az (5) 682. évben (r.n.sz.) (1921 telén)

Itt nyugszanak drága jó szülőink

Abrahamovits Fülöp

1860-1928

és neje

szül. Fleischmann Karolin

1870-1921

Legyen a lelkük...

17. sírkő

י' יוסף בן משה

Itt nyugszik

Bruhner József

1856. július 18.

1924. július 8.

József, Mózes fia⁴

⁴ A rövidített naptár szerint, az ezres helyiérték kiírása nélkül (–r.n.sz.) A naptár átszámítása: a rövidített naptári alakhoz hozzá kell adni 1240-et, és megkapjuk a polgári időszámítás dátumát. pl: (5) ezres helyiérték, sosincs jelölve 653 + 1240 = 1903

A sírok tetején mindig נב 'Itt nyugszik' szöveg héber elrejtése:

A sírok alján mindig ez a felirat található הנצח 'legyen a lelke bekötve az élet (vagy élők) kötelékébe' Sam. I.25.29.

A sírfeliratokról feljegyzés clőször 1998-ban kaptam, az Önkormányzat által összehívott, a Millenniumi évforduló megrendezésével kapcsolatos operatív bizottsági értekezleten. A kéziratot Szabó András mutatta meg, hogy a készülő monográfiámhoz felhasználhassam. Az ő elmondása szerint a sírkövek héber feliratainak fordítására megkérte még 1995-ben Radnóti Zoltánt.⁵

Sajnos a kéziratból a héber írás számítógépre való átvitele számomra nehézségkbe ütközött, ezért megkértem volt gimnáziumi osztálytársamat dr. König Editet, hogy segítsen abban, hogy a héber feliratokat is publikálni tudjam. Rajta keresztül kaptam meg Csillag Ferencetől⁶ a feliratok digitalizálását.

Köszönet érte.

⁵ Radnóti Zoltán (Budapest, 1971) a dél-budai (Károli Gáspár téri) Bét Sálom zsinagóga lőrabbija.

⁶ Csillag Ferenc a Budapesti Zsidó Hitközség oktatási osztályvezetője

Térségi programajánló

március

DOROG

2019. március 6. szerda 14:30

Dorogi FC - Budaörs SC
Buzánszky Jenő Labdarúgó Stadion

2019. március 7. csütörtök 17:00

Norvégia a BEBTE szemével -
kiállítás és előadás
Gáthy Zoltán Városi Könyvtár

2019. március 9. szombat 19:00

Nőnap Bál
Dorogi József Attila Művelődési Ház

2019. március 11. hétfő 19:00

Csókos Asszony - színházi előadás
Dorogi József Attila Művelődési Ház

2019. március 16. szombat 16:00

Dorogi ESE - Győri Audi ETO KC U19
Dorog Városi Sportszarnok

2019. március 17. vasárnap 15:00

Dorogi FC - ZTE FC
Buzánszky Jenő Labdarúgó Stadion

 Kövess minket Facebook oldalunkon
és vegyél részt nyereményjátékainkon!

DOROG

2019. március 23. szombat 21:00

Retro Disco
Dorogi József Attila Művelődési Ház

2019. március 24. vasárnap 16:00

Művészeti alkotók és kézművesek kiállítása
Dorogi József Attila Művelődési Ház

2019. március 30. szombat 10:30

Fekete Gyémánt Kupa
Dorog Városi Stadion

NYERGESÚJFALU

2019. március 22. péntek 18:00

Könyvtári teadélután - Könyvesné Nyitrai
Erika előadásának témája az óvodáskorú
gyermekek egészségvédelme gyógynövé-
nyekkel és természetes gyógymódokkal

Ady Endre Művelődési Központ és Könyv-
tár

Bővebb információ:
talalkozzunknalunk.hu

CSOLNOK

2019. március 9. szombat 16:00

Kiállítás Márkos Eva foltvarró munkáiból
Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár

2019. március 15. péntek 17:00

Csolnoki Fúvószenekar Unnepsi Koncertje
Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár

2019. március 30. szombat 17:00

Városi Borverseny
Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár

LÁBATLAN

2019. március 25. hétfő 17:00

Légy viharálló! - Dr. Magyar Lóránt orvos-
mentálhigiénés szakember előadása
Gerenday Közösségi Ház

KESZTÖLC

2019. március 5. kedd 17:00

Bögötemetés
Kesztyöci Művelődési Ház

2019. április 5. - 18.

Kiállítás Laczkóckziné Pánczél Ágnes műveiből
Kesztyöci Művelődési Ház

PILISCSÉV

2019. április 5. péntek 16:00

Morena égetés, Téltemetés
Falumúzeum, Piliscsévi Általános Iskola
udvara